

FIGHT FOR
RABIES
FREE
2020

คู่มือ

การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

Rabies Free Area

ระดับพื้นที่

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
กรมปศุสัตว์

จัดทำโดย

น.สพ. เขมพรรษ บุญโญ

ส่วนโรคสัตว์กระเพาะเด็ยว สำนักควบคุม
ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

สพ.ญ. วิไลภรณ์ วงศ์พุกษาสูง

ส่วนโรคสัตว์กระเพาะเด็ยว สำนักควบคุม
ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

ที่ปรึกษา

น.สพ. ประภาส ภิญโญชีพ

ผู้อำนวยการสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

น.สพ. สมภพ จิตตประไพ

ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาสุขภาพสัตว์

สพ.ญ. วิรงรอง หุ่นสุวรรณ

ผู้เชี่ยวชาญด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน
(โรคพิษสุนัขบ้า)

น.สพ. พรพิรุณ ชินสอน

ผู้อำนวยการส่วนโรคสัตว์กระเพาะเด็ยว

น.สพ. ถนอม น้อยหอม

หัวหน้าศูนย์สารสนเทศเพื่อเฝ้าระวัง

และควบคุมโรคระบาดสัตว์

น.สพ.ธีรพงศ์ ยืนยงโอฬาร

ส่วนโรคสัตว์กระเพาะเด็ยว

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

พิมพ์ที่ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด สาขา 4

โทร. 0 2525 4807-9, 0 2525 4853-4 โทรสาร 0 2525 4855

E-mail : art.acft@gmail.com www.co-opthai.com

คำนำ

โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนที่มีความรุนแรง ผู้ติดเชื้อและแสดงอาการจะเสียชีวิตทุกราย จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการควบคุม ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทยภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ภายใต้บันทึกความร่วมมือการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ระหว่างกรมควบคุมโรค กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และสมาคมสัตนินาบาดเทศบาลแห่งประเทศไทย เพื่อให้ประเทศไทยสามารถกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศตามเป้าหมายที่กำหนดร่วมกันระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกในอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ซึ่งให้ความสำคัญในการร่วมมือกันป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

ในการนี้ กรมปศุสัตว์ กรมควบคุมโรค กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมมือกันที่จะสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่พื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าต่อไป จึงได้ร่วมกันจัดทำคู่มือ การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies Free Area) ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ รวมถึงการประเมินจัดระดับความเสี่ยงของพื้นที่และประกาศเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าต่อไป

สารบัญ

 โรคพิษสุนัขบ้า	5
 การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า	6
 ขั้นตอนการขอรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า	18
 ผังสรุปขั้นตอนการขอรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า	30

โรคพิษสุนัขบ้า

โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดต่อจากสัตว์มาสู่คนที่มีความรุนแรงมาก ผู้ป่วยจะเสียชีวิตทุกรายหากมีการแสดงอาการแล้ว ผู้ป่วยจะมีไข้ปวดเมื่อยตามเนื้อตัวคันบริเวณรอยแผลที่ถูกสัตว์กัด ต่อมาจะหงุดหงิด ตื่นเต้น ไวต่อสิ่งเร้า (แสง เสียง ลม ฯ) ม่านตาขยาย น้ำลายไหลมาก กล้ามเนื้อคอกระตุกเกร็งขณะที่ผู้ป่วยพยายามกลืนอาหาร หรือสำลัก เวลาดื่มน้ำ ทำให้เกิดอาการ“กลืนน้ำ”เพื่อคลั่งสลับกับอาการสงบ ชักระยะสุดท้าย ผู้ป่วยจะเกิดอาการอัมพาต โดยแขนขาอ่อนแรง กรณีไม่ได้รับการรักษาประคับประคอง มักป่วยอยู่ประมาณ 2-6 วัน และเสียชีวิต เนื่องจากอัมพาตของกล้ามเนื้อระบบทางเดินหายใจ

สาเหตุของโรค

เกิดจากเชื้อไวรัส Rabies เป็น Rhabdovirus ใน genus “*Lyssavirus*”

การระบาดของโรค

การระบาดของโรคส่วนใหญ่อยู่ในประเทศด้อยพัฒนา หรือกำลังพัฒนา คาดว่ามีผู้เสียชีวิตปีละกว่า 55,000 คน ในประเทศไทยผู้เสียชีวิตมีแนวโน้มลดลงตามลำดับจาก 370 คน ในปี พ.ศ. 2523 เป็น 30 คน ในปี พ.ศ. 2545 และ 8 คน ในปี 2551 จนในปัจจุบันปี 2557 พบเพียง 7 คน โรคพิษสุนัขบ้าในทวีปเอเชียมักมีสุนัขเป็นสัตว์นำโรคที่สำคัญ ต่างจากในทวีปยุโรปที่พบมีปัญหามาในสัตว์ป่า เช่น สุนัขจิ้งจอก และค้างคาว พบการรายงานโรคนี้ในค้างคาวในประเทศเดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์และเยอรมันตะวันตก นอกจากนี้ ยังพบการรายงานใน สกังก์ แรคคูน และค้างคาวในสหรัฐอเมริกา และแคนาดา

สัตว์นำโรค

โรคนี้เป็นในสัตว์เลือดอุ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทุกชนิดทั้ง สัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า เช่น สุนัข แมว สุนัขจิ้งจอก สุนัขป่า หมาใน สกั้งค์ แรคคูน พังพอน และค้างคาว

ในประเทศกำลังพัฒนาสุนัขเป็นแหล่งรังโรคที่สำคัญ กระจ่าง กระจอก หนูแรท และหนูไมซ์ อาจติดเชื้อได้แต่พบไม่บ่อยนัก ในประเทศไทยสุนัขเป็นสัตว์นำโรคหลัก รองลงมาเป็นแมว

วิธีการติดต่อของโรค

เชื้อไวรัสออกมากับน้ำลายสัตว์ที่ติดเชื้อส่วนใหญ่จะเข้าสู่ร่างกายคนทางบาดแผลที่สัตว์กัดหรือข่วน บางครั้งพบว่าเชื้อสามารถเข้าทางบาดแผลตามผิวหนังที่ยังไม่หาย หรือเข้าทางเยื่อตา ปาก จมูก ที่ไม่มีแผลหรือรอยฉีกขาดได้

การติดต่อจากคนถึงคน ตามทฤษฎีแล้วสามารถเกิดได้ เนื่องจากมีการพบเชื้อ virus ในน้ำลาย และสารคัดหลั่งของผู้ป่วย แต่ยังไม่เคยมีรายงานยืนยันที่แน่ชัด การติดต่อโดยการหายใจมีโอกาสนพน้อยมาก ซึ่งมีรายงานการติดต่อทางระบบทางเดินหายใจในถ้าค้างคาว และมีรายงานการติดเชื้อในห้องปฏิบัติการในประเทศฝรั่งเศสขณะเตรียมการผลิตวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ระยะฟักตัว

ระยะฟักตัว คือ ระยะเวลาที่เชื้อเข้าสู่ร่างกายจนแสดงอาการส่วนใหญ่ ประมาณ 2-8 สัปดาห์ แต่อาจสั้นเพียง 7 วัน หรือยาวนานเกินกว่า 1 ปี ระยะฟักตัวจะสั้นหรือยาวขึ้นกับปัจจัยบางประการ ได้แก่ ปริมาณของเชื้อไวรัส ความรุนแรงของบาดแผล ปริมาณของปลายประสาทที่ตำแหน่งของแผล และระยะทางจากแผลไปยังสมอง การล้างแผลทันทีจะมีผลช่วยลดจำนวนเชื้อลงได้มาก การล้างแผลให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ ล้างให้ถึงก้นแผล ล้างสบู่ออกให้หมดโดยใช้เวลาล้างแผล 15 นาที แล้วใส่ยาฆ่าเชื้อจะช่วยลดอัตราการเกิดโรคได้ถึง 80-90 เปอร์เซ็นต์

ระยะเวลาติดต่อของโรค

สุนัขและแมวอาจแพร่เชื้อได้ 1-7 วัน ก่อนเริ่มแสดงอาการป่วย (พบน้อยมากที่จะเร็วกว่า 3 วัน) และตลอดเวลาที่สัตว์ป่วย อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่มีเชื้อไวรัสในน้ำลายจนถึงตายรวมแล้วจะไม่เกิน 10 วัน ในสัตว์ป่า เช่น ค้างคาว และ สกั้งค์ มีรายงานการปล่อยเชื้อในน้ำลายได้เร็วถึง 8-18 วัน ก่อนแสดงอาการ

อาการ

อาการในสุนัข อาการของสุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าพบทั้งแบบดุร้ายและแบบซึม โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

- **ระยะเริ่มแรก** มีอาการประมาณ 2-3 วัน โดยสุนัขจะมีอารมณ์และอุปนิสัยเปลี่ยนไปจากเดิม เช่น สุนัขที่ชอบคลุกคลีกับเจ้าของจะแยกตัวออกไปหลบซุกตัวเงียบๆ มีอารมณ์หงุดหงิด หรือตัวที่เคยขลาดกลัวคน จะกลับมาคลอเคลีย เริ่มมีไข้เล็กน้อย ม่านตาขยายกว้างกว่าปกติการตอบสนองต่อแสงของตาลดลง กินข้าว กินน้ำน้อยลง

- **ระยะตื่นเต้น** คือ เริ่มมีอาการทางประสาท สุนัขจะกระวนกระวายตื่นเต้น ไม่อยู่นิ่งกัตแหะสิ่งของสิ่งแปลกปลอม กัดทุกสิ่งไม่เลือกหน้า ถ้ากักขัง หรือล่ามไว้จะกัดกรงหรือโซ่จนเลือดตกปาก โดยไม่แสดงอาการเจ็บปวด เสียงเห่าหอนจะเปลี่ยนไป ตัวแข็ง บางตัวล้มลงชักกระตุก

- **ระยะอัมพาต** สุนัขจะมีคางห้อยตก ลิ้นมีสีแดงคล้ำห้อยออกนอกปาก น้ำลายไหล และไม่สามารถใช้ลิ้นได้เลย สุนัขอาจแสดงอาการขยอก หรือขย่อนคล้ายมีอะไรอยู่ในลำคอ ขาอ่อนเปลี้ย ทรงตัวไม่ได้ล้มลงแล้วลุกไม่ได้อาการอัมพาตจะเริ่มจากขาหลังแล้วแผ่ไปทั่วตัวอย่างรวดเร็ว และตายในที่สุด (ภายใน 10 วัน หลังแสดงอาการ)

สุนัขที่แสดงอาการแบบดุร้าย จะแสดงอาการในระยะตื่นเต้นให้เห็นเด่นชัดและยาวนาน แต่จะแสดงอาการในระยะอัมพาตสั้นมาก ส่วนสุนัขที่แสดงอาการแบบซึม จะแสดงอาการในระยะตื่นเต้นสั้นมากจนไม่ทันสังเกตเห็น แต่จะแสดงอาการในระยะอัมพาตเด่นชัด ซึ่งชนิดซึมจะเป็นอันตรายมาก เนื่องจากวินิจฉัยตามอาการที่แสดงออกได้ยาก จึงทำให้เจ้าของไปคลุกคลีป้อนยา ป้อนอาหารหรือน้ำจนสัมผัสกับน้ำลายหรือถูกกัดได้

การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

นิยาม

พื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ตามเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลก (WHO) และ องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) คือ

“พื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า หมายถึง พื้นที่ไม่ปรากฏโรคพิษสุนัขบ้าในคนและในสัตว์ทุกชนิด ในพื้นที่ที่มีการเฝ้าระวังค้นหาโรคอย่างทั่วถึง และมีมาตรการการควบคุมการนำสัตว์เข้ามาในพื้นที่นั้นอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา” (World Health Organization, 1992)

นิยามผู้ป่วยโรคพิษสุนัขบ้า

1. ผู้ป่วยที่มีอาการทางคลินิก (Clinical Criteria)

มีไข้ ปวดศีรษะ ชา เจ็บเสียวบริเวณแผลที่ถูกสัตว์กัด มีอาการคันอย่างรุนแรงบริเวณแผลที่ถูกกัดหรือมีอาการกลืนลำบาก ถ่มน้ำลายร่วมกับอาการอื่นๆ ได้แก่ กลั้วน้ำ กลั้วลม อัมพาตของแขน ขา Myoedema และมีประวัติคลุกคลี หรือถูกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมกัด ช่วน

2. ผู้ป่วยหรือเสียชีวิตที่ตรวจทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Criteria)

โดยวิธีต่างๆ เช่น

- การตรวจหาแอนติเจนโดยวิธีอิมมูโนฟลูออเรสเซนซ์ (FAT)
- การแยกเชื้อไวรัส โดยการฉีดเข้าสมองหนู หรือเซลล์เพาะเลี้ยง
- การตรวจหาระดับภูมิคุ้มกันโดย Mouse Neutralization Test (MNT), Rapid Fluorescent Focus Inhibition Test (RFFIT)
- การตรวจสารพันธุกรรมโดยวิธี Nested PCR

การแบ่งประเภทผู้ป่วย (Case Classification)

1. ผู้ป่วยที่สงสัย (Suspected case) หมายถึง ผู้ที่มีอาการตามเกณฑ์ทางคลินิก
2. ผู้ป่วยที่เข้าข่าย (Probable case) หมายถึง ผู้ที่มีอาการตามเกณฑ์ทางคลินิก ร่วมกับประวัติคลุกคลี หรือถูกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมกัด ข่วน
3. ผู้ป่วยยืนยัน (Confirmed case) หมายถึง ผู้ป่วยที่สงสัย ร่วมกับผลตามเกณฑ์การตรวจทางห้องปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง

นิยามโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์

1. โรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขทางคลินิก (Clinical Criteria)
 - Furious rabies : อาการคลุ้มคลั่งหรืออาการทางสมองเป็นอาการสำคัญ
 - Dump rabies : อาการอัมพาตหรืออาการอ่อนแรงของแขนขาเป็นอาการสำคัญ
2. โรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขจากผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Criteria)

สุนัขที่ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการได้มาจาก

1. สุนัขที่มีประวัติกัดคนหรือสัตว์อื่นกักขังดูอาการ 10 วัน แล้วตายระหว่างดูอาการ
2. สุนัขที่ตายโดยไม่ทราบสาเหตุหรือสุ่มตรวจ
3. สุนัขที่มีอาการน่าสงสัย เช่น ดุร้ายไล่กัดคนหรือสัตว์อื่นๆ

ขั้นตอนการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

1. การจัดระดับพื้นที่

1.1 พื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า คือ พื้นที่ที่ไม่ปรากฏโรคพิษสุนัขบ้าในคนและในสัตว์ทุกชนิด มีการเฝ้าระวังค้นหาโรคอย่างทั่วถึง มีมาตรการการควบคุมอื่นๆ อย่างต่อเนื่องและควรมีการเฝ้าระวังการนำสัตว์เข้ามาในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพจนผลตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่พบคนและสัตว์เป็นโรคพิษสุนัขบ้าตลอดระยะเวลา 2 ปี ติดต่อกัน

1.2 พื้นที่ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับ A หมายถึง พื้นที่ที่ไม่พบรายงานโรคในคนและในสัตว์ ตลอดระยะเวลา 2 ปี

ระดับ B หมายถึง พื้นที่ที่ไม่พบรายงานคนเสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ตลอดระยะเวลา 2 ปี แต่ยังพบรายงานสัตว์ตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้า

ระดับ C หมายถึง พื้นที่ที่ยังมีรายงานคนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า

2. แนวทางการดำเนินงานให้เป็นพื้นที่ปลอดโรค

พื้นที่ระดับ C ดำเนินการควบคุมโรคให้ไม่มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า 2 ปี ติดต่อเพื่อยกเป็นระดับเป็นพื้นที่ B

พื้นที่ระดับ B ดำเนินการควบคุมโรคไม่ให้มีรายงานโรคทั้งในคน และในสัตว์ ติดต่อกันอย่างน้อย 2 ปี เพื่อยกเป็นระดับเป็นพื้นที่ A โดยให้มีการเฝ้าระวังในสัตว์ต่อเนื่อง

พื้นที่ระดับ A ดำเนินการควบคุมโรค รักษาสภาพไม่มีรายงานโรคพิษสุนัขบ้า ทั้งในคนและสัตว์เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปีติดต่อ และมีการเฝ้าระวังค้นหาโรคอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งมีมาตรการอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง และควรมีการเฝ้าระวังสัตว์เข้ามาในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพจนผลตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่พบคน และสัตว์เป็นโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อยกระดับเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าต่อไป

เกณฑ์การประเมินและเลื่อนระดับพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

เกณฑ์การพิจารณา	ตัวชี้วัด	พื้นที่ปลอดโรค	พื้นที่ควบคุมโรค		
			A	B	C
โรคพิษสุนัขบ้าในคน	จำนวนผู้เสียชีวิต ผู้เสียชีวิต/ผู้สงสัยทุกรายได้รับการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ	ไม่มีผู้เสียชีวิตต่อเนื่อง 2 ปี ทุกรายที่สงสัยได้รับการตรวจ	ไม่มีผู้เสียชีวิต	ไม่มีผู้เสียชีวิต	ยังมีผู้เสียชีวิต
โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์	จำนวนสัตว์ที่ตรวจพบเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าทางห้องปฏิบัติการ ระยะเวลาที่ตรวจไม่พบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ร้อยละ 0.01 ของจำนวนสัตว์ในพื้นที่ ได้รับตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ และไม่พบโรคพิษสุนัขบ้า	ทุกตัวอย่างที่ส่งตรวจไม่พบเชื้อ ไม่พบเชื้อต่อเนื่อง 2 ปี ไม่พบเชื้อในสัตว์ในพื้นที่ติดต่อกันอย่างน้อย 2 ปี	ทุกตัวอย่างที่ส่งตรวจไม่พบเชื้อ ไม่พบเชื้อในสัตว์	ตัวอย่างที่ส่งตรวจยังมีการพบเชื้อ ยังตรวจพบเชื้อ	ตัวอย่างที่ส่งตรวจยังมีการพบเชื้อ ยังตรวจพบเชื้อ

เกณฑ์การพิจารณา	ตัวชี้วัด	พื้นที่ปลอดโรค	พื้นที่ควบคุมโรค		
			A	B	C
สำรวจสัตว์	มีการสำรวจสัตว์ทั้งหมด	ครอบคลุมทุกพื้นที่	ครอบคลุมทุกพื้นที่		
การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	ร้อยละสุนัขและแมวได้รับการฉีดวัคซีนของจำนวนสุนัขทั้งหมด	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ร้อยละ 80 ขึ้นไป		
การควบคุมจำนวนสุนัข	ร้อยละสุนัขได้รับการขึ้นทะเบียนของจำนวนสุนัขทั้งหมด	ร้อยละ 80 ขึ้นไป			
	จำนวนสุนัขไม่มีเจ้าของในที่สาธารณะ	ไม่มี	มี	มี	มี
	มีการเฝ้าระวังการเคลื่อนย้ายสุนัขเข้าออกในพื้นที่	มี	-	-	-

หมายเหตุ

- สถานการณ์โรคในคนให้ติดตามข้อมูลจาก รายงาน 506 ของสำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข <http://www.boe.moph.go.th/>
- สถานการณ์โรคในสัตว์ให้ติดตามข้อมูลจาก ระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า (Thai Rabies Net) สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ <http://www.thairabies.net/trn/>
- โครงการเฝ้าระวังเชิงรุกโรคพิษสุนัขบ้า ร้อยละ 0.01 ของจำนวนสัตว์ในพื้นที่ ลงข้อมูล และตรวจสอบผลการตรวจวินิจฉัยได้จากระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า (Thai Rabies Net) <http://www.thairabies.net/trn/> โดยคัดกรองข้อมูลในส่วนรับรองสถานะ
- ข้อมูลการสร้างจำนวนประชากรสุนัข-แมว จากระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า (Thai Rabies Net) <http://www.thairabies.net/petregis/default.aspx>

3. การกำหนดพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

พื้นที่เป้าหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมือง

เป้าหมาย

- พื้นที่เป้าหมายดำเนินการเลื่อนระดับให้เป็นพื้นที่ควบคุมโรคในระดับสูงขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 ต่อปี
- ทุกพื้นที่เป้าหมายดำเนินการเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าภายในปี พ.ศ. 2563

4. กลวิธีการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

4.1 การประสานงานการควบคุมโรคในจังหวัดระหว่างหน่วยงาน

(1) ปศุสัตว์จังหวัดและสาธารณสุขจังหวัดประเมินจัดระดับพื้นที่เป้าหมายตามระดับการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า (A B C) ที่จะดำเนินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

(2) ประสานการดำเนินงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย

(3) ส่งแผนงาน/โครงการ มายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ เพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในการพิจารณาให้การสนับสนุนโครงการในด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม

4.2 กรณีที่พื้นที่ใดๆ ต้องการดำเนินโครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า แบบบริการโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม

(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพื่อแจ้งระยะเวลาที่ต้องการดำเนินโครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า แบบบริการโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม

(2) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรวบรวมระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการดำเนินโครงการ และทำหนังสือมายังกรมปศุสัตว์เพื่อขอประกาศกำหนดท้องที่ทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม ตามมาตรา 17 ของพระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า

(3) กรมปศุสัตว์ออกประกาศกำหนดท้องที่ทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และพื้นที่นั้นๆ ทราบ

4.3 การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่สุนัขที่มีอายุตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไปให้ครอบคลุม 80% ของสุนัขทั้งหมด

(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดงบประมาณสนับสนุนและประสานให้มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครอบคลุมจำนวนสุนัขในพื้นที่

(2) ให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการนำสุนัขไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า โดยมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าในขณะที่มีการรณรงค์ และ/หรือให้ความสะดวกโดยให้บริการฉีดวัคซีน

(3) รณรงค์ฉีดวัคซีนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(4) จัดตั้งเครือข่ายการดำเนินงานด้านปศุสัตว์ในทุกหมู่บ้าน

(5) ตรวจสอบประชากรสุนัข/แมว อย่างถูกต้องครบถ้วนปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และบันทึกข้อมูลการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าทุกครั้ง

(6) ให้ความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้าผ่านสื่อโรงเรียน/วัด/ชุมชน อย่างสม่ำเสมอ และเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ควรให้ความรู้ทุกครั้ง เมื่อออกปฏิบัติงาน

(7) ประสานเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในการฉีดวัคซีนให้สุนัข หากบุคลากรไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อาจมอบอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยโรคพิษสุนัขบ้าให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครหมู่บ้าน (อสม.) อาสาสมัครปศุสัตว์ (อสป.) ในการฉีดวัคซีน

4.4 การควบคุมสุนัข

(1) ออกกฎระเบียบของท้องถิ่นเกี่ยวกับการควบคุมสุนัขไม่มีเจ้าของในเรื่องการเลี้ยงสุนัข การฉีดวัคซีน การรับผิดชอบเมื่อสุนัขไปทำอันตรายก่อความเสียหายหรือก่อเหตุรำคาญต่อผู้อื่น เช่น กัดคน หรือการขับถ่ายตามหน้าบ้านผู้อื่น เป็นต้น

(2) จัดเวทีประชาคมให้ชุมชนร่วมระดมความคิดเห็นหาข้อสรุปร่วมกันแล้วกำหนดเป็นมาตรการของชุมชนในการบริหารจัดการแก่ผู้นำสุนัขไปปล่อยทิ้ง ให้อาหารสุนัขในที่สาธารณะ หรือไม่คุมกำเนิดสุนัขทำให้มีสุนัขเกินความต้องการ

- (3) มีมาตรการลดจำนวนสุนัขไม่มีเจ้าของที่ชัดเจน ตามข้อตกลงจากเวทีประชาคม
- (4) ฉีดยาคุมกำเนิด และทำหมันให้สุนัข โดยเจ้าของสุนัข และหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้การสนับสนุน
- (5) จัดทำทะเบียนผู้เลี้ยงหรือครอบครองสุนัข และมีการปรับปรุง (update) อย่างสม่ำเสมอหรือสำรวจจำนวนสุนัขอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (6) จัดหาสถานที่เลี้ยงสุนัขไม่มีเจ้าของในแต่ละจังหวัด หรือจัดทำโครงการหาบ้านใหม่ให้สุนัข
- (7) ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเลี้ยงสุนัขให้ถูกวิธี และตระหนักถึงอันตรายจากสุนัข

4.5 การส่งตรวจหัวสัตว์ที่สงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า

- (1) ให้ความรู้แก่ประชาชน รวมทั้งมีการชี้แจงความสำคัญของการส่งตรวจหัวสัตว์ที่สงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักในอันตรายของสัตว์ที่ตายไม่ทราบสาเหตุ หรือสงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า และผลเสียจากการที่ไม่ส่งหัวสัตว์ที่น่าสงสัยตรวจ
- (2) ให้คำแนะนำขั้นตอนการดำเนินการ เพื่การส่งตรวจตัวอย่าง เช่น การตัดหัว การใส่ถุงพลาสติก การแช่เย็น การบันทึกประวัติ และการนำส่งตัวอย่าง เป็นต้น แก่ อบต./เทศบาล อาสาสมัครและประชาชน โดยเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์
- (3) การส่งตรวจหัวสัตว์ทางห้องปฏิบัติการ ให้พิจารณา ดังนี้
 - สุนัขหรือแมวที่ตายหรือถูกฆ่าตายโดยภายใน 10 วัน ก่อนตายมีประวัติกัดคนหรือสัตว์อื่น หรือมีอาการน่าสงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า
 - สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอื่นๆ ที่มีอาการผิดปกติหรือพบว่าตายโดยไม่ทราบสาเหตุ (ตามความเหมาะสม)
- (4) ห้องปฏิบัติการต้องแจ้งผลการตรวจ (โดยเฉพาะกรณีผลการตรวจพบเชื้อ) ให้แก่ผู้ส่งตรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคโดยเร็ว

- (5) ให้ อบต./เทศบาล รับผิดชอบในการส่งตรวจหัวสัตว์ และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทั้งหมด เช่น ค่าตอบแทนในการเก็บ การส่งตัวอย่างฯ
- (6) สร้างเครือข่ายและระบบการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่

4.6 การรายงานและการควบคุมโรคเมื่อพบคนหรือสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า

(1) กรณีพบคนเป็นหรือสงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า ต้องรายงานตามระบบเฝ้าระวังโรค รง. 506 โดยไม่จำเป็นต้องรอผลการตรวจชันสูตรทางห้องปฏิบัติการ และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบทั้งด้านสาธารณสุขและด้านปศุสัตว์เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

- ให้ดำเนินการตรวจสอบยืนยันแหล่งข้อมูลของการเกิดโรคแล้วรีบดำเนินการสอบสวนโรคโดยเร็ว (Outbreak investigation) เพื่อให้ทราบสาเหตุ แหล่งที่มาของการติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า

** กรณีพบผู้ป่วยสงสัยว่าเป็นโรคนี้เข้ารับการรักษายาบาลให้รีบสอบสวนโรคขณะที่ผู้ป่วยยังมีชีวิตอยู่จะได้ประโยชน์มากกว่าการสอบสวนจากญาติ พี่น้องหรือผู้ใกล้ชิด

- ประสานงานแจ้งผู้เกี่ยวข้องให้ทราบผลการสอบสวนเฉพาะรายผู้ที่เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า หากพบว่า มีการนำสัตว์ต้นเหตุเข้ามา หรือนำออกไปจากพื้นที่เกิดเหตุ หรือถูกกักจากพื้นที่ใดให้มีการประสานงานแจ้งพื้นที่นั้น เพื่อให้มีการควบคุม หรือเฝ้าระวังโรคไม่ให้แพร่ระบาดต่อไป

- ดำเนินการติดตามหาผู้สัมผัสหรือสงสัยว่าสัมผัสโรคทุกราย เพื่อให้ได้รับการป้องกันรักษาอย่างถูกต้องครบถ้วน

(2) กรณีพบสัตว์เป็นหรือสงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้า ต้องแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบทั้งด้านสาธารณสุขและด้านปศุสัตว์เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

- ดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคในสัตว์นำโรคในพื้นที่นั้นโดยด่วน โดยการทำให้ Ring Vaccination

- ดำเนินการติดตามหาผู้สัมผัส หรือสงสัยว่าสัมผัสโรคทุกราย เพื่อให้ได้รับการป้องกันรักษาอย่างถูกต้องครบถ้วน

- กำชับเจ้าของสัตว์ หรือผู้รับผิดชอบให้ติดตามเฝ้าดูอาการสัตว์ที่ถูกสัตว์นำโรคกัดอย่างน้อย 6 เดือน (กรณีเจ้าของไม่ต้องการกำจัด) ถ้ามีอาการสงสัยให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์โดยเร็ว
- ให้สุศึกษาประชาสัมพันธ์เรื่อง โรคพิษสุนัขบ้าแก่ประชาชนให้เข้าใจและตระหนักถึงอันตรายของโรค รวมทั้งการป้องกันและควบคุมโรค

4.7 ขั้นตอนการดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่โรคระบาด

ขั้นตอนที่ 1 การประกาศเป็นพื้นที่โรคระบาดในพื้นที่ที่พบโรคฯ และการควบคุมโรค

ในกรณีที่ได้รับรายงานผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าจากหน่วยงานของกระทรวงสาธารณสุขหรือรายงานการพบเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จากห้องปฏิบัติการให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

- (1) รายงานการเกิดโรคโดยทันที เมื่อพบโรคพิษสุนัขบ้าเกิดขึ้นทั้งในสัตว์และคนในพื้นที่ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้ง อบต./เทศบาล ในพื้นที่ เพื่อประสานความร่วมมือในการควบคุมโรค
- (2) สอบสวนหาสาเหตุของการเกิดโรคทั้งในคนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานกระทรวงสาธารณสุข และสอบสวนหาสาเหตุการเกิดโรคในสัตว์ที่ให้ผลบวกทุกรายตามแบบรายงานการสอบสวนโรคและระบาดวิทยาของโรคพิษสุนัขบ้า กรมปศุสัตว์
- (3) ประกาศเป็นเขตโรคระบาดสัตว์ ตามพรบ.โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558

ขั้นตอนที่ 2 การทำ Ring vaccination

- (1) สำรวจจำนวนสุนัข/แมว ในหมู่บ้านที่เกิดโรค และดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่สุนัข/แมว ในรัศมี 5 กิโลเมตร รอบจุดเกิดโรค
- (2) ทำลายสัตว์ที่สงสัยว่าได้รับเชื้อในกรณีที่เป็น เช่น มีประวัติไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อนหากไม่ต้องการทำลาย ต้องมีผู้รับผิดชอบดูแลสังเกตอาการอย่างน้อย 6 เดือนภายในการควบคุมของสัตวแพทย์ถ้าสัตว์ตายในระหว่างดูอาการต้องส่งหัวสัตว์ตรวจทางห้องปฏิบัติการต่อไป
- (3) ฝังระวางในพื้นที่รอบจุดเกิดโรคเป็นเวลาอย่างน้อย 6 เดือน
- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ ในกรณีที่มีโรคพิษสุนัขบ้าเกิดขึ้นและให้

ความรู้คำแนะนำในการป้องกันตนเอง และให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่ในการเฝ้าระวังโรคในพื้นที่

(5) สนับสนุนและกระตุ้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมโรค

4.8 การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในคนที่ถูกสัตว์ที่เป็นหรือสงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด

(1) ให้ความรู้เรื่อง โรคพิษสุนัขบ้า เน้นการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเมื่อสัมผัสโรคก่อนไปพบแพทย์

(2) ดูแลรักษาผู้สัมผัสโรคทุกราย ตามแนวทางเวชปฏิบัติโรคพิษสุนัขบ้าของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข รายละเอียดเพิ่มเติมสามารถดูได้ในเว็บไซต์ <http://thaigcd.ddc.moph.go.th>

(3) จัดหาวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้เพียงพอ (ประมาณการจำนวนการใช้วัคซีนโดยดูจากข้อมูลการให้วัคซีนย้อนหลัง 5 ปี)

(4) จัดบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้เข้าถึงได้ง่ายในระดับโรงพยาบาลชุมชนทุกพื้นที่

(5) ผู้บริหารระดับจังหวัดต้องเน้นให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ความสำคัญในการค้นหาผู้ถูกกัด/ผู้สัมผัสโรค ชักประวัติผู้สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้าทุกราย หากสัตว์ที่กัดมีแนวโน้มเป็นโรคพิษสุนัขบ้า ให้ประสานเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ทันที เพื่อดำเนินการควบคุมโรคในสัตว์ และบันทึกรายงานผู้สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า (ร.36)

(6) ให้อาสาสมัครประจำหมู่บ้านเป็นผู้ดูแล และกระตุ้นให้ผู้ที่ถูกกัดมารับการรักษาและค้นหาผู้สัมผัสโรคทุกรายให้มารับการฉีดวัคซีนจนครบตามกำหนด

(7) รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงความจำเป็นของการรับการฉีดวัคซีนหลังสัมผัสโรค

(8) ในทุกพื้นที่ควรใช้ผลการชันสูตรโรคจากห้องปฏิบัติการประกอบการพิจารณาให้วัคซีนด้วย

(9) ประสานข้อมูลสัตว์ที่เป็นต้นเหตุให้ปศุสัตว์ในพื้นที่ทราบเพื่อควบคุมโรคในสัตว์ต่อไป

4.9 การประกาศเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

(1) จังหวัดดำเนินการได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดแล้วส่งข้อมูลการดำเนินงานและสถานการณ์โรคทั้งในคนและในสัตว์ที่พื้นที่ดำเนินการให้เป็นพื้นที่ปลอดโรคผ่านสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์เขตมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์

(2) คณะกรรมการประเมินฯ เข้าไปประเมินในพื้นที่

(3) กรมปศุสัตว์และกรมควบคุมโรคร่วมกันพิจารณาประกาศเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

ขั้นตอนการขอรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

(Rabies Free Zone)

1. การประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานเป้าหมายของการตรวจประเมิน

1.2 ตรวจประเมินโดย “คณะกรรมการประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า” ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) นายอำเภอ	ประธานกรรมการ
2) ท้องถิ่นอำเภอ	กรรมการ
3) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลประจำอำเภอ	กรรมการ
4) ปศุสัตว์อำเภอ	กรรมการและเลขานุการ
5) สาธารณสุขอำเภอ	กรรมการและเลขานุการร่วม

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) ตรวจประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอ ปีละ 2 ครั้ง (ทุกๆ 6 เดือน) โดยผลการประเมินที่ได้จะมี 4 ระดับ คือ ระดับปลอดโรค ระดับ A ระดับ B และระดับ C ตาม “หลักเกณฑ์การประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า” ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมิน

2) เสนอรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผลการประเมิน 2 ครั้งสุดท้ายของปีงบประมาณ (ประเมินครั้งที่ 2) เป็นพื้นที่ “ระดับ A” และ “ระดับปลอดโรค” ไปยัง “คณะกรรมการรับรองท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า” เพื่อขอรับการรับรองให้เป็นท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

2. การรับรองการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

2.1 การรับรอง “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า”

2.1.1 ท้องถิ่นที่จะได้รับการรับรองให้เป็น “ท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า”

จะต้องได้รับการประเมินจากคณะกรรมการประเมินฯ เป็นพื้นที่ระดับ A และระดับปลอดโรคเท่านั้น

2.1.2 ตรวจรับรองโดย “คณะกรรมการตรวจรับรองท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า” ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) ปศุสัตว์จังหวัด	ประธานกรรมการ
2) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด	ประธานกรรมการร่วม
3) ท้องถิ่นจังหวัด	กรรมการ
4) หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์	กรรมการและเลขานุการ
5) หัวหน้ากลุ่มควบคุมโรค	กรรมการและเลขานุการร่วม
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	

มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) ตรวจสอบข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประเมินฯ ในข้อ 1.2 ได้เสนอรายชื่อเพื่อขอรับการรับรองให้เป็นท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (เฉพาะพื้นที่ระดับ A และระดับปลอดโรคเท่านั้น)

2) ออกใบรับรองการปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (Certification of Rabies Free Zone) ให้กับท้องถิ่นที่ผ่านการตรวจสอบโดยคณะกรรมการรับรอง

3) เพิกถอนใบรับรองการปลอดโรคพิษสุนัขบ้าเมื่อท้องถิ่นนั้นไม่สามารถรักษาสถานภาพการปลอดโรคได้ตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

2.1.3 ประกาศให้ท้องถิ่นเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าโดยผู้ว่าราชการจังหวัด

2.2 การรับรอง “อำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้า”

2.2.1 ตรวจรับรองโดยคณะกรรมการชุดเดียวกันกับข้อ 2.1

2.2.2 แต่ละอำเภอจะเป็น “อำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้า” ก็ต่อเมื่อ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในอำเภอได้รับการรับรองให้เป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าแล้วเท่านั้น

2.2.3 ออกใบรับรองการปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (Certification of Rabies Free Zone) ให้กับอำเภอที่ผ่านการตรวจสอบโดยคณะกรรมการรับรอง

2.2.4 เพิกถอนใบรับรองการปลอดโรคพิษสุนัขบ้าเมื่ออำเภอนั้นไม่สามารถ

รักษาสถานภาพการปลอดโรคได้ตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

2.2.5 ประกาศให้อำเภอเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าโดยผู้ว่าราชการจังหวัด

2.3 การรับรอง “จังหวัดปลอดโรคพิษสุนัขบ้า”

2.3.1 ตรวจรับรองโดยคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า แห่งประเทศไทย

2.3.2 แต่ละจังหวัดจะเป็น “จังหวัดปลอดโรคปลอดโรคพิษสุนัขบ้า” ก็ต่อเมื่อทุกอำเภอในจังหวัดผ่านการรับรองให้เป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าแล้วเท่านั้น

2.3.3 ออกใบรับรองการปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (Certification of Rabies Free Zone) ให้กับจังหวัดที่ผ่านการตรวจสอบโดยคณะกรรมการรับรอง

2.3.4 เพิกถอนใบรับรองการปลอดโรคพิษสุนัขบ้าเมื่อจังหวัดนั้นไม่สามารถรักษาสถานภาพการปลอดโรคได้ตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

2.3.5 ประกาศให้จังหวัดเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามหลักการในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ส่วนที่ 2 เขตปลอดโรคระบาด ดังนี้

- ก่อนการประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตปลอดโรคระบาด ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมโรคระบาด และให้ระบุชนิดสัตว์และโรคระบาด รวมทั้งชนิดของสัตว์ และซากสัตว์ที่ห้ามเคลื่อนย้ายไว้ในประกาศด้วย

- เมื่อได้ประกาศเป็นเขตควบคุมโรคระบาดสัตว์แล้ว ให้อธิบดีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเพื่อให้มีการประกาศเป็นเขตปลอดโรคระบาด

3. การรักษาสถานภาพการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

3.1 ให้คณะกรรมการประเมินองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ดำเนินการติดตาม และประเมินอย่างต่อเนื่องปีละ 2 ครั้ง เพื่อติดตามการรักษาสถานภาพพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าของแต่ละท้องถิ่น

3.2 หากไม่สามารถรักษาสถานภาพปลอดโรคพิษสุนัขบ้าเอาไว้ได้ ให้คณะกรรมการรับรองพื้นที่ปลอดโรคแต่ละระดับดำเนินการประกาศให้พื้นที่ปลอดโรคของพื้นที่นั้นในแต่ละระดับ

ขั้นตอนการขอรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies Free Zone)

ลำดับ	ฝั่งกระบวนการ	รายละเอียด
1	<p>อปท. ประเมินสถานะโรค Rabies ในพื้นที่ของตนเองและยื่นขอรับรองพื้นที่ปลอดโรคผ่าน ปศอ.ในพื้นที่</p>	<p>ข้อมูลที่ต้องเตรียม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในคน ข้อมูลจากฐานข้อมูล 506 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค 2. สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ข้อมูลจากฐานข้อมูล Thai Rabies Net สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ 3. ผลการตรวจโรคพิษสุนัขบ้าในคนและสัตว์ จากฐานข้อมูล Thai Rabies Net สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ 4. ข้อมูลประชากรสุนัขมีเจ้าของและไม่มีเจ้าของ 5. ผลการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า 6. ผลการขึ้นทะเบียนสุนัข 7. มาตรการเฝ้าระวังการเคลื่อนย้ายสุนัขเข้า - ออกพื้นที่
2	<p>คณะกรรมการตรวจรับรอง อปท. ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p>	<p>องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจรับรององค์ประกอบส่วนท้องถิ่น ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นายอำเภอ 2. ท้องถิ่นอำเภอ 3. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลประจำอำเภอ <p>ประธานคณะกรรมการ คณะกรรมการ คณะกรรมการ</p>

ลำดับ	ฝั่งกระบวนการ	รายละเอียด
		<p>4. ปศุสัตว์อำเภอ เลขานุการฯ เลขานุการฯ ร่วม</p> <p>5. สาธารณสุขอำเภอ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พิจารณาและตรวจรับรององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า 2) เสนอรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านการตรวจรับรองแก่ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อประกาศให้เป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า 3) แนะนำแนวทางการดำเนินงานให้เป็นที่ไปตามแผนยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป ภายในปี พ.ศ.2563 แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ผ่านการตรวจรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า 4) พิจารณาพัฒนาไปประกอบการรับรองการปลอดโรคพิษสุนัขบ้าเมืององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถรักษาสถานภาพปลอดโรคได้ตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า 5) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลเพื่อช่วยปฏิบัติงานภารกิจต่าง ๆ ตามจำเป็นและเหมาะสม

ลำดับ	ฝั่งกระบวนการ	รายละเอียด
3	<p>ตรวจรับรอง อปท.ที่ยื่นขอเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p>	<p>คณะกรรมการฯ ตรวจสอบโดยใช้หลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าตามแบบประเมิน ดังนี้</p> <p>เกณฑ์การพิจารณาพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โรคพิษสุนัขบ้าในคน <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ต้องไม่มีผู้เสียชีวิตต่อเนื่อง 2 ปี หลังสุด 1.2 ผู้เสียชีวิตหรือผู้สงสัยเป็นโรคพิษสุนัขบ้า ต้องได้รับการตรวจวินิจฉัยยืนยันทางห้องปฏิบัติการทุกราย 2. โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ตรวจไม่พบเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าในตัวอย่างที่ส่งตรวจทุกตัวอย่าง 2.2 ตรวจไม่พบเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าต่อเนื่อง 2 ปี หลังสุด 2.3 มีการสุ่มตรวจโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ จำนวน 0.01% ของจำนวนสัตว์ในพื้นที่และต้องไม่พบเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าติดต่อกันอย่างน้อย 2 ปี หลังสุด 3. การสำรวจสัตว์ <ul style="list-style-type: none"> - มีการสำรวจสุนัขครอบคลุมทุกพื้นที่ที่เป็นพื้นที่รับฉีดขอ 4. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนสุนัขในพื้นที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า 80% ขึ้นไปของจำนวนสุนัขทั้งหมดในพื้นที่

ลำดับ	ฝั่งกระบวนการ	รายละเอียด
		<p>5. การควบคุมจำนวนสุนัข</p> <p>5.1 จำนวนสุนัขที่ได้รับการขึ้นทะเบียน 80% ขึ้นไปของจำนวนสุนัขทั้งหมดในพื้นที่</p> <p>5.2 ไม่มีสุนัขที่ไม่มีเจ้าของในพื้นที่สาธารณะ</p> <p>5.3 มีมาตรการเฝ้าระวังการเคลื่อนย้ายสุนัข – ออกในพื้นที่</p>
4	<p>ปรับปรุงแก้ไข</p> <p>พื้นที่ไม่ผ่านการประเมิน</p> <p>คณะกรรมการตรวจสอบและออกพิษสุนัขบ้าตรวจสอบและออกใบประกาศนียบัตรผู้ว่าฯ ลงนาม</p> <p>อปท. ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p>	<p>เสนอรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประกาศเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <p>1. เลขานุการคณะกรรมการฯ เสนอรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการตรวจรับรองจากคณะกรรมการและเป็นพื้นที่ระดับปลอดโรคไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อประกาศรับรองเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <p>2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ผ่านการรับรองให้ดำเนินการประเมินใหม่ในครั้งต่อไป</p>

ลำดับ	ฝั่งกระบวนการ	รายละเอียด
5	<div style="border: 1px solid orange; padding: 5px;"> ทุก อปท. ในอำเภอเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า / ปคอ. ยื่นคำขอรับรองอำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้า </div>	<p>การขอรับรองเป็นอำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปศุสัตว์อำเภอยื่นคำขอรับรองเป็นอำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้าต่อคณะกรรมการตรวจรับรองอำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งคณะกรรมการประกอบไปด้วย <ul style="list-style-type: none"> 1. ปศุสัตว์จังหวัด 2. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด 3. ปศุสัตว์เขต 4. ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรค ที่ปรึกษา 5. ท้องถิ่นจังหวัดหรือผู้แทน 6. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสุขภาพฯ 7. หัวหน้ากลุ่มควบคุมโรคฯ <p>และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) พิจารณาและตรวจรับรองอำเภอที่ขอการปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในอำเภอได้รับการประกาศเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อคัดเลือกให้เป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า 2) เสนอรายชื่อให้แก่ผู้ราชการจังหวัดประกาศเป็นอำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

ลำดับ	ฝั่งกระบวนการ	รายละเอียด
		<p>3) พิจารณาเพิกถอนใบประกาศรับรองการปลอดโรคพิษสุนัขบ้า เมื่อมีอุปท.อย่างน้อย 1 อุปท.ในอำเภอไม่สามารถรักษาสถานภาพปลอดโรคได้ตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <p>4) แนะนำแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป ภายในปี 2563 อำเภอที่ไม่ผ่านการตรวจรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <p>5) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานหรือบุคคลเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามภารกิจต่างๆ ตามความจำเป็นและเหมาะสม</p> <p>6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>2. แต่ละอำเภอที่จะเป็น “อำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้า” ก็ต่อเมื่อ อุปท.ทุกแห่งในอำเภอได้รับการรับรองให้เป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าแล้วเท่านั้น</p> <p>3. คณะกรรมการตรวจรับรองฯ ตรวจสอบเกณฑ์การพิจารณาพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าตามแบบประเมินและประกาศให้อำเภอเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าโดยออกใบประกาศที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดลงนาม</p>

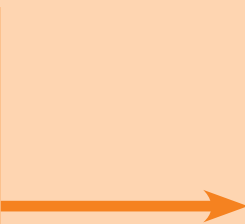

ลำดับ	ผังกระบวนการ	รายละเอียด
6	<pre> graph TD A[ปรับปรุงแก้ไข] --> B[พื้นที่ผ่านการประเมิน การประเมิน] B --> C[คณะกรรมการตรวจสอบและออกพิษสุนัขบ้า ตรวจสอบและออกใบประกาศโดยผู้ว่าฯ ลงนาม] C --> D[อำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้า] </pre>	<p>เสนอรายชื่ออำเภอเพื่อประกาศเป็นอำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <ol style="list-style-type: none"> เลขานุการคณะกรรมการฯ เสนอรายชื่ออำเภอที่ผ่านการตรวจรับรองจากคณะกรรมการและเป็นพื้นที่ระดับปลอดโรคไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อประกาศรับรองเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า อำเภอที่ไม่ผ่านการรับรองให้ดำเนินการประเมินใหม่ในครั้งต่อไป

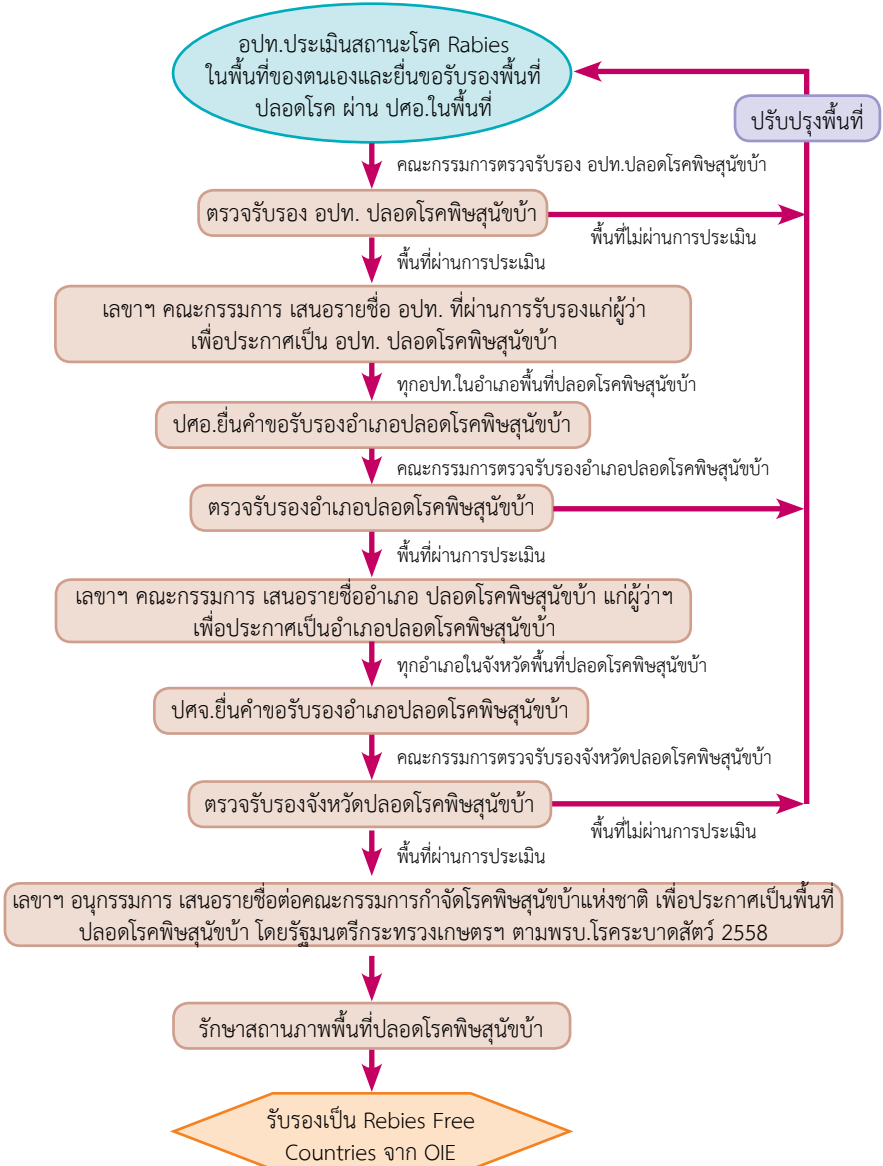
ลำดับ	ฝั่งกระบวนการ	รายละเอียด
7	<p data-bbox="205 970 339 1337">ทุกอำเภอในจังหวัดเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า/ปศ. ยื่นคำขอรับรองจังหวัดปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <p data-bbox="521 970 838 1337">คณะกรรมการการตรวจรับรองจังหวัดปลอดโรคพิษสุนัขบ้าตรวจสอบและเสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าแห่งประทศไทยเพื่อประกาศให้เป็นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าและออกไปรับรองที่มี ร.ม.ต. ก.ช. ลงนาม</p>	<p data-bbox="194 491 219 948">การขอรับรองเป็นจังหวัดปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <ol data-bbox="238 204 969 948" style="list-style-type: none"> 1. บุคคลจังหวัดยื่นคำขอรับรองเป็นจังหวัดปลอดโรคพิษสุนัขบ้าต่อคณะกรรมการตรวจรับรองจังหวัดโรคพิษสุนัขบ้าที่ตั้งโดยคณะกรรมการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าแห่งประเทศไทย 2. แต่ละจังหวัดจะเป็น “จังหวัดปลอดโรคพิษสุนัขบ้า” ก็ต่อเมื่อ ทุกอำเภอในจังหวัดผ่านการรับรองให้เป็นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าแล้วเท่านั้น 3. คณะอนุกรรมการผู้ตรวจรับรองฯ ตรวจสอบ หากผ่านตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า เลขาฯ คณะอนุกรรมการส่งรายชื่อให้คณะกรรมการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าแห่งประเทศไทยเพื่อประกาศให้จังหวัดเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนาม โดยพิจารณาตามหลักการในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ส่วนที่ 2 เขตปลอดโรคระบาด ดังนี้ <ul data-bbox="729 204 969 948" style="list-style-type: none"> - ก่อนการประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตปลอดโรคระบาด ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมโรคระบาด และให้ระบุชนิดสัตว์และโรคระบาด รวมทั้งชนิดของสัตว์ และซากสัตว์ที่ห้ามเคลื่อนย้ายไว้ในประกาศด้วย - เมื่อได้ประกาศเป็นเขตควบคุมโรคระบาดแล้ว ให้อธิบดีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเพื่อให้มีการประกาศเป็นเขตปลอดโรคระบาด 4. จังหวัดที่ผ่านการรับรองให้ดำเนินการประเมินใหม่ในครั้งต่อไป

ลำดับ	ฝั่งกระบวนการ	รายละเอียด
8	<div style="border: 1px solid orange; padding: 10px; text-align: center;"> <p>รักษาสถานภาพพื้นที่ ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> </div>	<p>การรักษาสถานภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้คณะกรรมการตรวจรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าทุกระดับดำเนินการติดตามและประเมินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคของแต่ละพื้นที่อย่างต่อเนื่องทุกปี 2. หากพื้นที่ใดไม่สามารถรักษาสถานภาพปลอดโรคพิษสุนัขบ้าเอาไว้ได้ ให้คณะกรรมการตรวจรับรองฯ ปลอดโรคแต่ละระดับดำเนินการประกาศให้พื้นที่สถานภาพเป็นพื้นที่ปลอดโรคและให้เริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการประเมินใหม่
9	<div style="border: 1px solid orange; padding: 10px; text-align: center;"> <p>รับรองเป็น Rabies Free Countries จาก OIE</p> </div>	<p>การรับรองประเทศปลอดโรคพิษสุนัขบ้า</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมคณะกรรมการกักจัดโรคพิษสุนัขบ้าแห่งประเทศไทย เพื่อกำหนดแนวทางการรับรองและประกาศให้ประเทศไทยปลอดโรคพิษสุนัขบ้า 2. จัดทำข้อมูลเพื่อขอรับรองจากองค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) เป็น Rabies Free Countries

ผังสรุปขั้นตอนการขอรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies Free Zone)

เอกสารอ้างอิง

1. Criteria for declaration of Rabies Free Area (WHO 1992)
2. The Center for Food Security&Public Health (2012) **Rabies and Rabies-Related Lyssavirus** : Iowa State University College of Veterinary Medicine. Available Source: <http://www.cfsph.iastate.edu/Factsheets/pdfs/rabies.pdf>, June 23, 2015
3. กรมควบคุมโรค และกรมปศุสัตว์ (2556) **ชุดความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้า** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1
4. กรมควบคุมโรค และกรมปศุสัตว์ (2554) **หลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies Free Area)** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1-3
5. สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2555) **แนวทางการรายงานโรคที่มีความสำคัญสูงประเทศไทย** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1, P.25-28
6. พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 (2535) ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, 109 (ตอนที่ 9) 24-32
7. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา, 132 (ตอนที่ 14 ก) 22-41

“ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า”

ในปี พ.ศ. 2563

**“เราสามารถเข้ามาวินิจฉัย...
แม้พบสัตว์สงสัย และ-กักกักสถานกักขังได้
ทำได้อย่างรวดเร็ว...”**

WWW.THAI-RABIES.NET

1. ติดตามสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในปัจจุบัน
2. แจ้งพบสัตว์สงสัยออนไลน์ จากประ-ชาน สภามณฑลสัตว์
3. ติดตามการออกหน่วยบริการ เจ้าหน้าที่ประ-ชานสละชีวิต การออกหน่วย เพื่อไปประ-ชานรับทราบข้อมูล

ศูนย์สารสนเทศเพื่อป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า
สำนักควบคุม ป้องกันและกำจัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์
โทร. 0 2653 4412 โทรสาร 0 2251 5700 Email: dvarroom@did.go.th

เก็บข้อมูล...สัตว์สงสัยโรคพิษสุนัขบ้า

1. ฝึบ www.thairabies.net หรือ สภามณฑลสัตว์

2. ฝึบ **แจ้งพบสัตว์สงสัย**

3. ฝึบ **รายงานประวัติของสุนัขบ้าน**

4. **ส่งแบบฟอร์ม**

5. **ติดตามข้อมูลของสุนัขสงสัยที่ห้อง “กักขัง”**

เว็บไซต์ที่รองรับแจ้งสัตว์สงสัยโรคพิษสุนัขบ้า

พื้นที่เฝ้าระวัง...โรคพิษสุนัขบ้า

สุนัข-แมว ของท่านฉีควัคซีนแล้วหรือยัง ?

พื้นที่นี้อยู่ระหว่างการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า เป็นเวลา 6 เดือน
ตั้งแต่วันที่..... ถึง.....

พบเห็นสุนัข...

ดุร้าย กัดสิ่งกีดขวาง ปากอ้า ลิ้นห้อย น้ำลายไหล ตัวแข็ง เดินโซเซ ซึมหรือตาย

พบเห็นแมว...

กินอาหารน้อยลง ซึมหรือดุร้าย น้ำลายไหล เป็นอัมพาต หรือตาย

สงสัย เป็นโรคพิษสุนัขบ้า...

แจ้งด่วน... เจ้าหน้าที่อาสาปศุสัตว์ โทร.....

ปศุสัตว์อำเภอ โทร.....มือถือ.....

ปศุสัตว์จังหวัด โทร.....มือถือ.....

ศูนย์สารสนเทศเพื่อเฝ้าระวัง และควบคุมโรคระบาดสัตว์

โทร. 0-2653-4412 หรือทาง www.thairabies.net

หากพบค่าสัตว์เลี้ยงในพื้นที่ ของท่านมีวง-ตาขุ่นผิดปกติ

เจ้าหน้าที่อาสาปศุสัตว์ โทร.....

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ โทร.....

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด โทร.....

ศูนย์สารสนเทศเพื่อเฝ้าระวัง และควบคุมโรคระบาดสัตว์

โทร 0-2653-4412 (ในเวลาราชการ)

หรือทาง dwarroom@dld.go.th

Callcenter 08-5660-9906

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
กรมปศุสัตว์

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
กรมปศุสัตว์